

Stichting RFG Magazine | Jaarverslag 2023

'Alle bezittingen die we mee mochten nemen uit Kaboel'. Fotografie: F. (anoniem), deelnemer RFG fotoproject New Voices I

“De 65 miljoen staatlozen in de wereld die zijn gemigreerd als gevolg van lokale en mondiale crises, hebben een nieuwe smaak aan de wereldcultuur toegevoegd. Een immigrant doorloopt een moeilijk pad, maar wordt een nieuw persoon die uitdagingen en stress omzet in kansen. We winnen niets totdat we iets verliezen, zo werkt het proces van menselijke evolutie.”

Saadat Mousavi (Afghanistan)

“RFG is van grote psychologische betekenis geweest. Toen we als gezin in een AZC aankwamen waren we enorm depressief. Niet alleen vanwege het feit dat we vluchteling waren en moesten wachten, maar ook vanwege de corona-periode. RFG en de NVJ hebben toen een brief aan de IND geschreven waarom ze na 2,5 jaar nog steeds geen beslissing hadden genomen. Daardoor en door het regelmatige contact werd ik een beetje optimistischer.

Van Rob Hartgers kreeg ik advies. Ik kon een aantal keer deelnemen aan redactiebezoeken aan verschillende media. RFG hielp mij om te publiceren bij *joop.nl* en ik kon bij RFG publiceren. RFG hielp artikelen vertalen (uit Engels) en regelde mentoren om mij te begeleiden.”

Bahman Azarmidkht. Vanaf 2019 deel van het RFG-netwerk. Schreef artikelen voor RFG-Magazine, Joop en Reporters Online. Werkte in Irak zeven jaar als RTV-journalist. Is sinds kort als correspondent aan de slag bij nieuwe Iraakse zender Kanaal 8. Achtergrond: Iraans-Koerdisch.

Leeswijzer & Inhoudsopgave

Dit jaarverslag kunt u op verschillende manieren lezen, om te beginnen diagonaal. U bent binnen vijf minuten klaar met scannen door de 'Inleiding' te combineren met de 'Conclusies' op pagina 28

Nieuwsgierig naar de behaalde resultaten van onze support? Dan is het hoofdstuk 'Aanbod RFG: streefcijfers en resultaten' informatief, zie pagina 20.

Voor RFG was 2023 een scharnierjaar, dankzij subsidies konden we een groeispurt maken. Over 'RFG in transitie' leest u meer vanaf pagina 8.

Wie de tijd heeft om zich echt te verdiepen in de werkwijze van RFG raden we de bijlagen aan. In bijlage I kunt meer over lezen over onze Newsroom pilot. Een streven is om onze begeleiding te professionaliseren. Stapsgewijs onderzoeken we hoe dat kan: bijlage II zijn de resultaten van een onderzoek naar de leernwensen van onze deelnemers. In bijlage III vindt u een tabel met de publicaties van het Magazine.

Blz.5 Inleiding

Fragment: 'Wat is oorlog', door Diana Al Mouhamad

Blz.8 RFG in transitie

Fragment: 'De eeuwige vluchteling', door Forough Tamimi

Blz.20 Aanbod RFG: streefcijfers en resultaten

Fragment: 'Het meisje dat sprak als een volwassene', door Reza Sardari

Blz.28 Conclusies

Fragment: 'Pakistan duwt ongedocumenteerde Afghanen massaal de grens over', door Ghulamullah Habibi en Ken Lambeets

Bijlagen:

- I Pilot RFG Newsroom: blz 33
- II Onderzoek: Inventarisatie Leerwensen doelgroep RFG: blz 36
- II Overzicht publicaties 2023 RFG Magazine: blz 46

Inleiding

“Door het contact met RFG kreeg ik het gevoel dat ik nog steeds een journalist ben. Dat is belangrijk, want het leven in een AZC (Hardenberg) is moeilijk. Je gaat vergeten wie je bent, wat je deed voor je vluchtte. Je voelt je zo naar beneden zakken dat je nergens komt. RFG gaf me een goed gevoel en de solidariteit die ik voelde hield me in leven. Mijn droom is hier te leven. Verder is het genoeg voor mij om als journalist te werken. Ik heb met mezelf afgesproken dat ik voor mijn 35ste een (non-fictie) boek ga schrijven. Dat zal over politiek gaan, want dat is het onderwerp dat ik volg”

Mehmet Firat Özgür. *Sinds (zomer) 2023 deel van het netwerk. Werkte als politiek verslaggever voor Turkse kranten. Achtergrond: Turks-Koerdisch*

U leest het jaarverslag van RFG over 2023. Traditiegetrouw blikken we terug aan de hand van onze voornemens en de behaalde resultaten. Wat voor ons vooral telt, is de vraag: wat betekenden we voor onze journalisten en fotografen. Dat brengen we niet alleen in beeld door cijfers, maar ook door hun werk te tonen en hun mening weer te geven aan de hand van citaten.

RFG bestaat sinds 2017. Dankzij onze sponsors zijn we nu in staat om de organisatie en ons aanbod de komende drie jaar substantieel te verbeteren en uit te breiden. In dit jaarverslag leest u de resultaten en geven we u inzicht in het transitieproces dat in 2023 is ingezet. De eerste resultaten zijn:

- Uitbreiding van het bureau van 8 naar 64 uur.
- Er is een nieuw bestuur aangetreden met gespecialiseerde kennis.
- Meer mensen weten RFG te vinden: het aantal intakes steeg van 15 naar 60 per jaar. Onze pool groeide met 28 personen naar 153 deelnemers. Wat betreft de individuele begeleiding; Tien personen hebben een mentor en volgen een individueel begeleidingstraject. Nieuw is dat RFG twee journalisten bemiddelde naar externe opleidingen, en ook hielp met de financiering van lesgeld en onkosten.
- Het groepsaanbod breidt uit: nieuw voor RFG is de Kinoclub die we hebben ‘geadopteerd’ van stichting ONfile. New Voices, een leerwerktraject voor fotografen dat begon als pilot in 2022, staat gezien het succesvolle verloop van de eerste editie, nu jaarlijks op ons programma. Het aanbod voor onderzoeksjournalisten is in ontwikkeling, met de pilot Newsroom. In 2023 namen 30 personen deel aan een redactiebezoek, 23 mensen deden mee aan een leerwerktraject. Voor de nieuwe

doelgroep fotografen waren er twee masterclasses, daar deden iii het voorjaar 20 personen aan mee.

- RFG groeit als netwerkorganisatie en is stevig ingebed in het medialandschap door samenwerkingsrelaties met o.a. journalistenvakbond NVJ, Free Press Unlimited, de Scholen voor Journalistiek (Hogeschool Utrecht en Tilburg), Wintertuin/Nieuwe Oost, Buddy Film Foundation, NTR, RTL Nieuws, De Groene Amsterdammer, 360 Magazine.
- Ook verstevigden we de relatie met organisaties gericht op de opvang van vluchtelingen en de begeleiding van statushouders: COA, Vluchtelingenwerk Nederland en UAF.
- RFG boekt resultaat gezien de publicaties, freelance opdrachten en andere professionele successen van de deelnemers. Zie de bijlage met voorbeelden.
- De naamsbekendheid groeit met name door social media. Het aantal volgers en het bereik van voornaamste social media kanaal, Instagram, verdubbelde afgelopen jaar naar 1580 volgers en een wekelijks bereik van 700 mensen, waaronder veel niet-volgers.
- We zoeken intensief naar manieren om geld 'in' te verdienen. In 2023 kregen we een betaalde opdracht voor de productie van de afscheidspublicatie van voormalige partnerorganisatie ONfile, en via Blendle (Reporters Online) kwam er 600 euro binnen die we investeren in het opbouwen van een structuur om in verdienen mogelijk te maken.

Redactiebezoek RTL Nieuws, 30 november 2023

‘Wat is oorlog? Wat betekent oorlog? Ik zal vertellen wat oorlog is’

Wanneer je bang bent voor stilte, duisternis, honger, kou en verlies. Wanneer het zoemen van kogels en het geluid van explosies en geweschoten normaal wordt. Wanneer het nieuws van de dood normaal is. Wanneer het aantal vrienden om je heen kleiner is dan het aantal vermisten, ontvoerden en doden, en als een reiziger al zijn bezittingen verkoopt en de zee op gaat op zoek naar een veilig strand. ...Wanneer je leven in een oogwenk verandert en je gedwongen wordt om te wennen aan een nieuw leven waar je nooit voor gekozen hebt. Dan weet je dat het oorlog is.

Ik ging journalistiek studeren om te kunnen vertellen over wat er in Syrië gebeurt, over de realiteit van het lijden van de mensen. Maar in plaats daarvan liep ik weg van de oorlog, het lukte niet om erover te schrijven. Ik vluchtte opnieuw voor de oorlog, zoals veel mensen. Door de gebeurtenissen in Oekraïne heb ik het gevoel dat ik de oorlog niet langer kan ontlopen, het komt te dichtbij.

[...]

Al woon ik al zes jaar in Nederland, mijn ogen zijn nog altijd gericht op Syrië. Dagelijks volg ik het nieuws uit het land waar mijn overgebleven vrienden en familie nog wonen. Ik probeer te begrijpen wat zij meemaken; de verslechtering van de economische en veiligheidssituatie, de armoede en de honger.

[...]

Ik wil schrijven over de verhalen achter de cijfers die je op televisie ziet. Ik wil niet meer weglopen van oorlog, ik wil over oorlog schrijven. Ik ga de belofte die ik mezelf heb gedaan niet verraden, maar ik ga de oorlog verraden en er duidelijk over schrijven.

Fragmenten uit een artikel dat 4 mei 2022 verscheen in de Leeuwarder Courant

Diana Al Mouhamad (1997, Syrië) is student Journalistiek bij Hogeschool Windesheim in Zwolle. Eerder voltooide ze de opleiding Mediareductiemedewerker bij ROC Friese Poort. Ze liep stages bij RFG en bij Leeuwarder Courant. De verhalen van Diana verschijnen bij RFG en bij verschillende regionale en landelijke media.

RFG in transitie

“Ik kon mijn journalistieke opleiding niet afmaken toen de Taliban aan macht kwamen. Ik heb wel veel ervaring als journalist, werkte voor televisie, radio en schreef. Ik ben trots op het werk dat ik in Afghanistan deed.

Ik hoop stap voor stap Nederlands te leren zodat ik in de toekomst mijn vak kan uitoefenen. Vooral Nederlands schrijven is moeilijk. Ik moet ook nog veel leren over de mediaregels hier.

Ik ga graag werken als onderzoeksjournalist, juist omdat het moeilijk is. Liever dan dagelijks nieuws. In Afghanistan is onderzoeksjournalistiek erg lastig omdat veel mensen niet vrij zijn om te spreken. Het is goed dat RFG gevluchte journalisten bij elkaar kan brengen. Ik ga nu aan de slag bij het Newsroom-programma, samen met andere Afghaanse journalisten die in Nederland wonen.”

***Naqiba Barakzy** (1992). Sinds 2023 deel van het netwerk. Naqiba heeft meer dan tien jaar ervaring als verslaggever en producent voor kranten, radio en televisie in Afghanistan. Ze deed onder meer verslag over de gevolgen van drugsverslaving in de provincie Herat. Naqiba volgde trainingen gericht op onderzoeksjournalistiek, parlementaire journalistiek en 'narcotics reporting'. Op dit moment neemt zij deel aan de RFG Newsroom.*

Dankzij onze subsidiegevers konden we groeien naar een steviger organisatie. Voor dit transitieproces is ruim twee jaar uitgetrokken, te beginnen in 2023. De beoogde groei is planmatig uitgedacht in het bedrijfsplan 2023-2025. Hierin zijn de gewenste verbreding en vernieuwingen verwoord.

Wat is er nodig om eind 2025 te staan waar we willen staan? Beknopt geformuleerd komen onze ambities neer op: verdubbelen voor wat betreft aanbod, targets en netwerkcontacten. Een gecontroleerde groei is onze grootste uitdaging. Hoe zorgen we voor een evenwichtige verdeling van de energie tussen bijvoorbeeld investeren in een stevig fundament voor de organisatie en uitbreiding van het aanbod? We willen duidelijke, ambitieuze doelen stellen en die gefaseerd uitvoeren. Met concrete doelen, zoals een stevige organisatie, bouwen we aan een groeiende community, professionaliseren we het aanbod van RFG en vergroten we onze naamsbekendheid.

Met de volgende speerpunten willen we deze transitie realiseren: **1) groei; 2) professionalisering; 3) vergroten naamsbekendheid en 4) verduurzaming**, Hieronder schetsen we per speerpunt de droom zoals verwoord in het bedrijfsplan en wat we in 2023 reeds realiseerden.

1. Groei organisatie: bestuur en bureau

Droom

RFG is een professionele organisatie die groeit en zo haar missie weet te realiseren. We steunen onze collega's, gevluchte professionals, in wat voor hen essentieel is: het kunnen uitoefenen van hun vak. Hierin is onze organisatie in Nederland uniek. De laatste jaren zijn de activiteiten van RFG gegroeid; niet alleen doordat gevluchte journalisten en mediaorganisaties ons beter wisten te vinden, maar ook omdat we actiever zijn geworden in onze begeleiding. RFG is uitgegroeid tot een stabiele organisatie. Voorwaarden zoals een meewerkend bestuur met verschillende specialiteiten en een slagvaardige werkorganisatie zijn gerealiseerd.

Resultaat

De grootste sprong die we konden maken, dankzij de schenkingen van sponsors, is de uitbreiding van het bureau van 8 naar 64 uur. Rob Hartgers kreeg uitbreiding van 8 naar 24 uur. Terecht gezien zijn enorme kennis van de positie van gevluchte journalisten uit allerlei landen van herkomst en zijn relaties met mediaorganisaties. Als journalist is hij als geen ander in staat om nieuwkomers te begeleiden naar opdrachten binnen de media.

We wilden graag een nieuwkomer toevoegen aan het team en vonden in Aziz Kawak een kandidaat die uitstekend paste in het gewenste profiel. Dit dankzij zijn opleiding aan de HKU Utrecht (Audio Visuele Media), zijn werk als freelance fotograaf en documentairemaker, en zijn werkervaring (o.a. teamleider Vluchtelingenwerk).

Bij gecontroleerde groei hoort goed financieel beheer. Deze taak is sterk geïntensiveerd door de substantiële groei in projectsubsidies en structurele subsidies. Ook gezien onze ambities om geld 'in' te verdienen zijn we blij dat mediaondernemer, econoom en medeoprichter van RFG Magazine Jan-Jaap Heij voor RFG het zakelijk en administratief beheer doet. Alle ambities realiseren genoemd in het bedrijfsplan vergt nog meer professionele inzet.

In de laatste maand van het jaar werd een redactiechef voor het Magazine benoemd. Al langer is er de wens om de impact van het platform te vergroten: meer bekendheid en meer publicaties. In de persoon van Femke Noordink hebben we een ervaren redactiechef gevonden die over een voor RFG belangrijk netwerk en relevante werkervaring beschikt.

Eind 2023 kwamen we met Fonds BJP overeen dat RFG een van de aanbieders wordt van een traineeship Onderzoeksjournalistiek. Onze redactie wordt verrijkt met Besan Zarzar (1989, Syrisch-Palestijns-Nederlands). Zij werd gekozen gezien haar ruime journalistieke

ervaring variërend van Al Jazeera, BBC Arabic Haarlems Dagblad en bij NTR (Net in Nederland).

Voor specifieke taken benutten we vaste freelancers en putten we uit een pool van gastdocenten.

Medewerkers

Rob Hartgers (24)	Projectmanager: intake en begeleidingstrajecten Interne en externe communicatie Newsroom en redactiebezoeken Mentorsysteem Relatiebeheer
Aziz Kawak (16)	Projectmedewerker: interne & externe communicatie Coördinatie: New Voices II
Femke Noordink (16)	Redactiechef RFG Magazine.
Besan Bazar (32)	Trainee Onderzoeksjournalistiek vanuit FBJP (vanaf 1 januari 2024)
Jan-Jaap Heij (8)	Zakelijk en administratief beheer Digitale ondersteuning
Laura Weeda	Eindredactie
Mais Katt	Onderzoeksjournalist en mediatrainer, begeleider Newsroom
Rob Godfried	Fotograaf en begeleider New Voices

Gastdocenten New Voices

- Marwan Magroun (huidige Fotograaf des Vaderlands)
- Ilvy Njiokiktjien (voormalig Fotograaf des Vaderlands)
- Mona van den Berg (winnaar en meervoudig genomineerde Zilveren Camera)

Gastdocenten workshops 2023

- Bernard Kalu (fotograaf): workshop Visual storytelling
- Nicole Robbers (v.h. chef beeldredactie NRC): workshop beeldredactie & werkveld fotografie: workshop
- Anthon Keuchenius (journalist, Jemen-expert): introductie Nederlandse media voor Jemenitische journalisten.

Bestuur

In 2023 is er een nieuw bestuur samengesteld. Nieuwe leden zijn benaderd waarvan we verwachten dat zij het proces van groei met kennis en wijsheid vanuit bestuurlijk perspectief kunnen ondersteunen.

Voor de bedrijfsvoering is Ingrid Zaagman aangetreden, juriste en directeur bedrijfsvoering Landelijke Eenheid Politie.

Olivier Nyirubugara heeft als senior docent Journalistiek en Media aan zowel de Haagse Hogeschool als aan de Rotterdamse Erasmus Universiteit kennis van de media en opleiden. Thomas Bruning is toegetreden vanwege zijn relaties binnen het mediaveld, hij is algemeen secretaris NVJ (Vereniging Van Journalisten), bestuurder Villamedia Uitgeverij en secretaris van het Persvrijheidsfonds.

Yaghoub Sharhani, redacteur bij de Groene Amsterdammer en medewerker NTR, is als laatste toegetreden. Yaghoub kent RFG van binnenuit, hij kreeg indertijd begeleiding van RFG en is dus ervaringsdeskundige.

Maaïke de Graaff is als enige van het oude bestuur doorgedaan en heeft naast het voorzitterschap als specifieke taken fondsenwerving, innovatie, het relatienetwerk van RFG verbreden op bestuurlijk niveau.

Groei community

Droom

RFG is een warme gemeenschap van een groeiend aantal deelnemende journalisten.

Resultaat

Nieuw in 2023 is de KinoClub. Oorspronkelijk opgericht tijdens corona door twee documentairemakers die verbonden waren aan partnerorganisatie ONfile. Toen ONfile zich ophief heeft RFG dit mooie aanbod overgenomen.

Verder was er de Amsterdamse journalistenborrel feb 2023 (ism Vereniging Veronica en VVOJ) in de Balie) waar onze journalisten met elkaar of juist met Nederlandse journalisten kunnen netwerken.

Leden van onze pool worden via de nieuwsbrief (10 per jaar) en instagram geïnformeerd over de RFG activiteiten. Een andere verandering is de wijze van support van RFG, voorheen was die vooral gericht op het individu. Vanaf 2022 zijn we meer met groepen gaan werken omdat bleek uit de evaluatie van de fototentoonstelling New Voices (2022-2023) hoezeer de deelnemers steun aan elkaar hebben. Naast individuele trajecten wordt er daarom meer collectief aangeboden. Denk aan een informatiebijeenkomst voor

journalisten uit Jemen of New Voices II. Najaar 2023 begonnen we met de voorbereiding van een nieuwe pilot: een 'newsroom' voor een groep Afghaanse onderzoeksjournalisten.

Conclusie

Een community vormen is nieuw voor RFG en we zitten duidelijk in de experimentele fase. Zo is de doelgroep voor de Kinoclub nog niet uitgekristalliseerd. In contact komen met Nederlandse journalisten, daar is veel belangstelling voor. Dat blijkt uit het redactiebezoek en de journalistenborrel in de Balie.

2. Professionalisering: RFG aanbod 'top of the bill'

Droom

Het aanbod van begeleidingstrajecten is geoptimaliseerd, geïntegreerd en uitgebreid tot een samenhangend geheel dat in de vorm van een menukaart flexibel aansluit op de behoeften van onze deelnemers.

Resultaat

Met een verbetertraject in vijf stappen wordt een samenhangend aanbod voor begeleiding uitgewerkt, met kwaliteitscriteria. In evaluatieonderzoeken worden succesfactoren van het bestaande aanbod benoemd, mede door externe deskundigen op het gebied van leren en ontwikkelen. Dit traject is eind november '23 begonnen en loopt door tot najaar 2024. Het eindresultaat? Leerwensen deelnemers en kansen die opdrachtgevers in de media zien, worden benut als input voor het aanbod. Daarnaast zullen essentiële competenties voor gevluchte journalisten richting geven aan het aanbod. De leertrajecten zijn flexibel, dankzij een modulair aanbod. RFG bemiddelt ook naar opleidingen buiten RFG, bijvoorbeeld bij scholen voor journalistiek. Een digitale folder zal deelnemers en mentoren inzicht geven in hoe je je kunt bijscholen om als (foto)journalist in Nederland te kunnen werken.

Voor het transitieproces zijn niet alleen doelen benoemd maar ook streefcijfers. Het is een inschatting van de mate waarin we denken dat RFG kan groeien. Onderstaande tabellen geven de streefcijfers weer en de gerealiseerde groei.

Targets	2023 Streefcijfer	2024 Streefcijfer	2025 Streefcijfer
Pool v. deelnemers	125	150	200
Jaarlijkse nieuwe intakes	15	30	45
Individuele trajecten	20	27	40
Begeleiding in groepen: New Voices en Newsroom	13	23	33
Aantal mentoren	10	20	30
Bezoekers KinoClub	200	300	400

Gerealiseerde groei

	2022	2023
Pool v. deelnemers	102	153
Jaarlijkse nieuwe intakes	12	60
Individuele trajecten	8	10
Begeleiding in groepen: New Voices en Newsroom	9	23 NV ' 22/23: 9 NV ' 23/24: 10 Newsroom: 4
Aantal mentoren	8	10
Redactiebezoeken (RTL Nieuws) Masterclass fotografen	30	30 20
Bezoekers KinoClub	100	140
Bezoekers Journalistenborrel	X	15 (vanuit RFG)

Conclusie

RFG richt zich op journalisten en fotografen met ervaring in het land van herkomst. Niet iedereen die contact zoekt is dus geschikt voor een intakegesprek. In de 60 intakegesprekken die zijn gevoerd is onderzocht welke kansen er zijn voor de gevluchte journalist en welke dienstverlening van RFG daarbij past.

Het aantal deelnemers in het netwerk is in 2023 sneller gestegen dan verwacht. De naamsbekendheid van RFG is merkbaar groter geworden, waardoor meer nieuwkomers de organisatie weten te vinden. Vaker worden journalisten naar ons doorverwezen door NVJ, COA of andere organisaties.

Bij de inventarisatie van de leerwensen gaven opvallend veel van onze deelnemers aan dat zij via social media en door mond-tot-mondreclame RFG wisten te vinden.

De werving van mentoren heeft geleid tot zes nieuwe mentor-mentee koppels, het totale aantal 'koppels' willen we in 2024 uitbreiden tot twintig. De begeleiding door mentoren is nu meer dan voorheen gefocust op publiceren.

De groei in het aantal individuele trajecten bleef achter bij ons streefcijfer. Daar staat tegenover dat de meer mensen hebben begeleid in groepen dan verwacht. Gezien de stijging van het aantal intakes, het aantal nieuwe mentoren en de uitbreiding van het team, verwachten we in 2024 wel ons target te halen.

Het blijkt dat we het aantal bezoekers van de Kinoclub te hoog hebben ingeschat. Het aantal bezoekers schommelt rond de 35 per keer. Dit getal is voor een arthouse film realistischer dan de geschatte 50.

Mogelijk eenmalig was de zeer geslaagde netwerkborrel voor Amsterdamse journalisten waar RFG-journalisten en fotografen nadrukkelijk welkom werden geheten. Andere drukbezochte activiteiten (redactiebezoeken en twee masterclasses voor fotografen) waren niet opgenomen in de streefcijfers.

In ogeschouw genomen dat de focus van 2023 op het transitieproces lag, is de groei in het aanbod dit jaar positief te noemen. Immers, naast het organiseren van support werden bestuursleden en werknemers aangetrokken, netwerken uitgebreid, meer geïnvesteerd in communicatie en in het kader van de professionalisering methodieken beschreven.

3. Vergroten naamsbekendheid en impact

Droom

Als RFG staan we nadrukkelijk op de kaart binnen onze professionele en maatschappelijke omgeving. Mediaorganisaties en organisaties in het maatschappelijk middenveld weten ons te vinden. We bieden kansen aan onze deelnemers en het lukt gevluchte (foto) journalisten

om te integreren op de arbeidsmarkt. Het RFG Magazine levert daaraan een bijdrage. Ook hebben journalisten daardoor een stem in het maatschappelijk debat.

Resultaat

PR, marketing en branding bieden meerdere kansen. Met onze social media, site, nieuwsbrief en events breiden we de pool van deelnemers en mentoren verder uit. En daarnaast willen we de awareness over RFG vergroten. Wanneer (media-) organisaties activiteiten voor gevluchte mediamakers opzetten, moet meteen aan RFG worden gedacht. Hiervoor is meer naamsbekendheid binnen de mediasector, bij maatschappelijke organisaties en overheden nodig. Ook aan deze ambities zijn kwantitatieve doelstellingen voor de komende jaren gekoppeld: om daadwerkelijk en aantoonbaar meer mensen te bereiken. Hieronder wat we per 1/1 2024 hebben gerealiseerd en wat het streven is voor 2025.

Medium	Bereik 1/1/2024	Streefcijfer 1/12025
Website	1600*	3.000*
Instagram	1580**	3.000**
Facebook	510**	600**
Twitter	400**	500**
LinkedIN	230**	400**
Nieuwsbrief	425***	600***

* Unieke bezoekers per maand

* * Volgers

* ** Abonnees

Afgelopen jaar hebben we ons netwerk uitgebreid. Contacten met meerdere partner-organisaties leverden de volgende ingangen op:

Festival van de Journalistiek

In juni 2023 was RFG met een stand aanwezig op het Festival van de Journalistiek, met als doel om de bekendheid van RFG onder journalisten te vergroten en mentoren te werven.

Samen met een oproep in vakblad Villamedia resulteerde dit in 13 aanmeldingen van nieuwe mentoren.

COA

Een medewerker van COA Almere bezocht de Kinoclub en met haar hebben we in kaart gebracht hoe we journalisten en fotografen die in een AZC verblijven kunnen attenderen op RFG.

- In Almere was 1% van de bewoners zomer 2023 journalist of fotograaf. Als dit aantal representatief is voor alle AZC's dan zou onze doelgroep ruim 500 personen zijn. Het COA landelijk onderschrijft dat verhoudingsgewijs veel journalisten vluchten.
- Bij wijze van experiment is een keer groepsvoorlichting gegeven in het AZC.
- Contacten, gelegd op de open dag van COA Almere, leidde tot overleg met landelijke casemanagers. Zij kunnen lokale casemanagers in de AZC's, taalcafés en Meedoenbalies informeren over RFG.
- Dankzij contact met de landelijke communicatieafdeling van het COA is op de My COA website informatie over RFG opgenomen voor bewoners. De informatie op deze website is er in elf verschillende talen.
- Vanuit COA Amsterdam zijn enkele mensen doorverwezen naar RFG.

Vluchtelingenwerk Nederland

We hebben gesproken met de communicatieafdeling van VWN over het idee of gevluchte journalisten content kunnen maken voor het kwartaalblad en voor andere communicatie-uitingen VWN. Dit heeft geleid tot opdrachten voor twee fotografen uit ons netwerk. In 2024 verwachten we vaker te kunnen samenwerken met VWN.

Boost

Boost is een ontmoetingsplek in Amsterdam waar nieuwkomers en Nederlanders samen werken aan integratie. Dagelijks bezoeken honderd nieuwkomers de activiteiten variërend van taalcafé, fietslessen of boksen.

- Deelname van RFG aan een informatiemarkt leverde twee intakes op.
- De workshops van New Voices II hebben we in 2023/24 gehouden in Boost

4. Verduurzamen van de organisatie

Droom

De kwaliteit van onze begeleiding is op een dusdanig niveau dat we een gerenommeerde voorziening zijn die partnerships aangaat in het media-werkveld, met organisaties voor vluchtelingen/statushouders en met de (rijks- en gemeentelijke) overheid. Hierdoor weten

we met onze begeleiding een deel van de kosten 'in te verdienen' en zo onze organisatie verder te verduurzamen.

Resultaat

Feit is dat RFG anno 2023 een financieel stabielere organisatie is dan in de eerste vijf jaar van haar bestaan. Het is gelukt om de overstap te maken van financiering uit onzekere kleinere projectsubsidies naar een combinatie van projectsubsidies met meerjarige en grotere bijdragen mede bestemd voor de organisatie, en voor een bescheiden deel ook naar inkomsten uit individuele begeleiding en de verkoop van artikelen.

Conclusie

In 2023 is bescheiden geëxperimenteerd met manieren om in te verdienen. ONfile, onze oude partnerorganisatie, heeft een betaalde opdracht gegeven om hun afscheidspublicatie te maken. Verder is er 660 euro uit donaties (Blendle inkomsten en Reporters Online) 'inverdiend'. Deze middelen zijn benut om de projectstructuur op te zetten waarmee RFG in de toekomst eigen inkomen kan gaan genereren.

Verder is de organisatie beter ingericht op mogelijkheden voor het genereren van meer eigen omzet en daarbij is ook het relatie netwerk dat daarvoor nodig is aanzienlijk versterkt. Denk aan COA en Vluchtelingenwerk. In de nabije toekomst moet ons dat in staat stellen om ook bij de projecten die we initiëren meer eigen omzet te genereren. Voor de komende jaren ligt er wel een belangrijke uitdaging. Niet alleen vanwege de groei van de organisatie met bijkomende kosten, maar ook zou het onzekere politieke klimaat een belemmering kunnen vormen.

De eeuwige vluchteling

Ik herinner me een gesprek dat ik lang geleden voerde met een joodse klasgenoot toen we beiden aan de VU studeerden. Zij vertelde: “Ik stam af van gevluchte Joden uit Portugal in 16de eeuw. We zijn al vierhonderd jaar in Nederland, maar ik voel me nog steeds vluchteling.”

Ik was verbaasd. Eerlijk gezegd lijkt deze uitspraak mij net zo overdreven als die van mijn vrienden uit Iran die geen vluchteling genoemd willen worden. Ik vraag me vaak af waarom enerzijds vluchtelingen die hier al jaren wonen, hun identiteit als vluchteling negeren, terwijl iemand die is geboren en opgegroeid in Amsterdam-Zuid, zich een vluchteling voelt. Ik kon me in het geval van de joodse klasgenoot voorstellen dat het diepgewortelde

antisemitisme en de vreselijke genocide in de Tweede Wereldoorlog een reden voor haar angsten waren. Misschien voelt zij zich nergens echt veilig, want het antisemitisme leeft voort in onze samenleving. Maar waarom heeft een Iraanse of een Bosnische vluchteling die sinds de jaren negentig in Nederland woont, een hekel aan zijn of haar vluchtelingenstatus? En waarom willen sommigen om die reden zelfs niet eens naar een culturele bijeenkomst met het thema ‘vluchtelingen’ komen?

[...]

Vanaf de dag dat iemand een asielaanvraag indient, krijgt hij of zij het stempel van een nieuwe identiteit opgedrukt. Het is niet alleen een stempel op papier, maar één die de hele persoon betreft.

Kennelijk komt er nooit een einde aan deze menselijke tragedies. In de Russische oorlog tegen Ukraine zijn wij er weer getuige van dat duizenden mensen, vooral vrouwen en kinderen, uit hun huizen moeten vluchten en hun land moeten verlaten. Als zij na een lange reis in Nederland of een ander Europees land terecht komen, worden ze meer dan ooit met hun nieuwe identiteit geconfronteerd. En dat kan heel pijnlijk zijn.

[...]

Als we met veel ups en downs in het leven verder zijn gekomen, blijkt onze vluchtelingenidentiteit zelfs na dertig jaar nog zwaar te wegen. Niet alleen voor officiële instanties, maar ook voor onze Nederlandse vrienden. We zijn ‘nieuwe Nederlanders’, en tegelijk mensen die ooit uit Iran of Syrië moesten vluchten.

Fragmenten uit artikel gepubliceerd juni 2022 in *RFG Magazine*.

Forough Tamimi is geboren en opgegroeid in Iran. In de afgelopen vijftien jaar heeft Forough gewerkt als onderzoeker, coach en journalist. Ze vindt dat de levensverhalen van vluchtelingen en hun bijdragen aan de Nederlandse samenleving sterk onderbelicht zijn.

RFG aanbod: groeien en professionaliseren

“Ik ben moslim en opgegroeid in Syrië, waardoor ik een ander perspectief heb op de Nederlandse samenleving. Ik beschik over heel veel bronnen in Syrië. Bovendien spreek ik naast Engels ook Arabisch en Turks.

Ik denk dat Nederlanders moeite hebben de cultuur in een land als Syrië te begrijpen. Ik mis de objectiviteit en de volledige historische context in het nieuws over bijvoorbeeld Gaza. Ik ben nu onder andere met verhaal bezig over Palestijnen die in Nederland wonen. Over hoe ze als vertegenwoordigers van de Palestijnse diaspora naar de oorlog in Gaza kijken en hoe het hun leven heeft veranderd.”

Ghenwa Alkabra is ongeveer een jaar deel van het netwerk. Volgde opleiding journalistiek in Antalya. Volgt nu minor crossborderjournalistiek aan de Hogeschool Utrecht. Schreef voor RFG Magazine. Achtergrond: Palestijns-Syrisch.

In het beleidsplan 2022-2025 hebben we beargumenteerd dat ons aanbod na zes jaar toe is aan herijking en professionalisering. Het bestaande aanbod blijft, maar wordt de komende twee jaar zowel vernieuwd als uitgebreid. Hieronder een overzicht van onze inspanningen in 2023 met betrekking tot kwaliteitsverbetering.

Ontmoetingsfunctie

In 2023 is er een begin gemaakt met het versterken van de ontmoetingsfunctie in de vorm van netwerkbijeenkomsten zoals De KinoClub en de Amsterdamse Journalistenborrel, georganiseerd in 2023 samen met Vereniging Veronica en VWOJ.

Streven: Vier keer per jaar organiseert RFG een filmmiddag (KinoClub) met nagesprek, met als doel om het onderlinge sociale contact te stimuleren tussen gevluchte journalisten, mentoren en professionals die een raakvlak hebben met vluchtelingenproblematiek.

De organisatie is in handen van zowel het bureau als van vier vrijwilligers. Twee ervaren documentairemakers kiezen de films, meestal documentaires. Zij leiden ook de Q&A. Gastvrouwen die Arabisch en Farsi spreken hebben aandacht voor de nieuwkomers.

Resultaat

Het bezoekersaantal van de KinoClub steeg van 25 naar 35 per bijeenkomst. De gekozen films hebben een relatie met thema's als migratie, journalistiek en persvrijheid, zijn actueel

en van hoog niveau. *My Maysoon* werd vertoond een dag nadat de documentaire bij Movies that Matters in Den Haag in première ging. De documentaire *Mijn vader, Nour en ik* won een Gouden Kalf.

De KinoClub draagt bij aan de bekendheid van RFG. Er ontstaan interessante contacten tijdens de KinoClub met zowel professionals van partnerorganisaties als met nieuwe gevluchte journalisten.

Vernieuwing in de individuele leertrajecten

In 2023 is geïnvesteerd in het verbeteren van de kwaliteit van de individuele trajecten. Concrete stappen van deze professionalisering worden hieronder gedetailleerd beschreven en gecombineerd met beoogde resultaten.

Streven: verdubbelen van het aantal intakegesprekken naar twee per maand

- De kwaliteit van de intake expliciet benoemen en de standaard werkwijze vastleggen in een intakeformulier. Het accent ligt op de ontwikkelbehoeften verwoord in een persoonlijk ontwikkelplan. Hierop gebaseerd wordt per deelnemer samen met de mentor, een traject met wederzijdse heldere verwachtingen afgesproken.
- Met diegenen die gezien hun persoonlijke omstandigheden en/of kwaliteiten, nog niet kunnen kiezen voor een mentortraject of deelname aan een van onze projecten, onderhouden we een relatie. Zij ontvangen een folder met informatie over het brede aanbod van RFG. Denk aan de nieuwsbrief, KinoClub, workshops, etc.

Resultaat:

Het aantal intakes is dit jaar gestegen van 15 naar 60 verspreid naar 15 verschillende landen van herkomst. Uit het cohortonderzoek van het CBS onder asielzoekers en statushouders 2023 blijft dat de instroom vanuit Jemen stijgt. In de top vijf staan ok Syrië, en Turkije en Afghanistan. Dit spoort met de aanmeldingen bij RFG voor Syrië: 16, Jemen: 16 en Afghanistan: 7. Uit Turkije sloten zich slechts drie deelnemers aan.

Egypte en Iran elk 6 personen. En uit de 9 onderstaande landen wist een persoon RFG te vinden: Irak, Pakistan Libanon, Palestina, Rusland, Oekraïne, Moldavië, Myanmar, Cuba.

In 2023 werd twee keer een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor groepen. Op verzoek van COA organiseerden we een voorlichtingsbijeenkomst/intake bij het AZC Almere voor vijf asielzoekers met een media-achtergrond. Gezien de onverwachte stijging aanmeldingen van mediaprofessionals uit Jemen is voor deze groep een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd samen met journalist en Jemen-kenner Anton Keuchenius. Hieraan namen twaalf mensen deel. Met een aantal deelnemers aan deze bijeenkomsten is een vervolgspraak gemaakt voor een individueel intakegesprek.

Verder zijn we in 2023 bij de individuele intakes gaan werken met een gestandaardiseerd intakeformulier. In 2024 hebben we een (digitale) folder gepland met het brede RFG-aanbod, om zo geïnteresseerde journalisten beter te kunnen informeren.

Vernieuwen individuele begeleiding door mentoren

Streven

Mentoren zijn collega-journalisten die de peer-to-peer begeleiden bij het schrijven van artikelen. In 2023 zijn er twintig lopende mentortrajecten en worden er nieuwe mentoren geworven. We willen meer structuur aanbrengen in onze mentortrajecten en de mentoren meer begeleiding bieden.

Resultaat

Door werving via de NVJ, vakblad Villa Media en de Coöperatie (organisatie voor freelance journalisten) zijn er dertien nieuwe mentoren geworven in de zomer. Sinds het najaar zijn de eerste nieuwe koppels van mentoren en mentee's gevormd. Zij werken volgens de nieuwe wijze van begeleiden zoals beschreven in de handleiding voor mentoren. De begeleiding is met name meer gericht op publiceren.

Samen met drie mentoren en een gevluchte journalist is in 2022 een veiligheidsbeleid geformuleerd. Dit werd besproken tijdens een inwerkbijsameling voor mentoren in september 2023.

Trajectbegeleiding

Streven

De projectmanager is verantwoordelijk voor alle individuele trajecten van mentee's en mentoren. Hij speelt samen met de redactiechef een stimulerende rol in het plaatsen van artikelen op het platform van RFG en bij reguliere media, het regelen van stageplaatsen en fondsen voor journalistieke producties of opleidingen, en bij het doorverwijzen naar andere organisaties en instanties.

Resultaat

Nieuwe mentoren zijn vanaf september successievelijk aan de slag gegaan. In december is de Redactiechef voor het Magazine pas benoemd. Pas in 2024 zal dit zichtbaar zijn in de output.

Coaching

Aan de meer ervaren journalisten biedt RFG-coaching aan. Deze coaching is vakgericht. Najaar 2022 is er geëxperimenteerd met coaching van een journalist die de wens heeft om

onderzoeksjournalist te worden. Voor hem is een plek en budget geregeld voor een post hbo-opleiding Datajournalistiek aan de School voor Journalistiek in Utrecht, deelname aan de Europese conferentie voor onderzoeksjournalisten Dataharvest en een opleiding op de vakschool voor Onderzoeksjournalisten Open Eyes.

Dit experiment gaf veel inzichten over coaching en we hebben de volgende werkwijze vastgesteld.

- Wensen bepalend

De beroepsmatige 'ontwikkelwensen' van de journalist geven richting aan een afgebakend traject van zes gesprekken. Er wordt ingezoomd op het verkennen van ontwikkelmogelijkheden (project werkstage, gerichte cursus/ opleiding, fondsen passend bij jouw project etc.)

- Afgebakend traject

Na een klikgesprek met de coach waarin de ontwikkelwens wordt verdiept en een plan benoemd zijn er vervolgens vier coach gesprekken in de periode dat de coachee werkt aan zijn of haar het plan. Tijdens de laatste sessie is er een terugblik met de coach en wordt een evaluatieformulier ingediend bij RFG.

- Financiële basis

Met aanvragen van een expertisebeurs bij het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten heeft RFG in 2022 ervaring opgedaan. Dit biedt journalisten de mogelijkheid gebruik te maken van reguliere cursussen en RFG om de uren persoonlijke begeleiding in een coaching traject 'terug' te verdienen.

- Realisatie

Resultaat:

In 2023 hebben we een experiment met coaching opgedaan.

Collectief leren

Streven:

Zoals reeds eerder opgemerkt kiezen we voor een ingrijpende systematische aanpak van het collectieve leren. We doen dat via twee sporen:

- I Onderzoeken hoe we ons aanbod kunnen professionaliseren
- II Doorgaan met het verder ontwikkelen en evalueren van het bestaande collectieve aanbod en daarnaast.

Spoor I: Gefaseerd onderzoek individueel en collectief leren. Hoe begeleiding te professionaliseren.

Resultaat

Begin december is begonnen met een inventarisatie onder onze journalisten naar hun wensen ten aanzien van 'leren' en hun begeleiding naar de arbeidsmarkt. We onderscheiden in dit traject vijf stappen om informatie in te winnen:

Na een peiling onder negen journalisten/fotografen over hun ervaringen, volgt een quick scan bij acht belangrijke spelers in de markt van de media, met als insteek om te onderzoeken wat de markt vraagt. De derde stap is een denktank met externen om gezamenlijk gewenste competenties en beroepsprofiel vast te stellen. Ondertussen experimenteren en evalueren we het bestaande aanbod. Het alles resulteert in een informatieve digitale brochure cq programma voor de journalisten en fotografen over het individuele en collectieve aanbod van RFG. Voor belangstellenden voegen we als bijlage de peiling onder de journalisten toe en de quickscan toe (zie bijlage IV en V)

Spoor II Ontwikkelen van het huidige aanbod naar modulaire leerlijnen

Bij het collectieve leren worden incidentele workshops omgebogen naar samenhangende modulaire leerlijnen. Hiermee is in 2023 een begin gemaakt met een visie op leren en zal in 2024 worden uitgewerkt naar beroepsprofielen en journalistieke competenties. De pilot New Voices is een voorloper van een leerwerk traject en het werken in groepen en ook met de Newsroom, ons nieuwe aanbod voor onderzoeksjournalisten, wordt reeds geëxperimenteerd in 2023.

Resultaat: New Voices

Het leerwerktraject New Voices kent een tweede editie die in september 2023 begon. Tien deelnemende fotojournalisten maken in zes maanden samen een tentoonstelling die opent op 17 april 2024 in het Atrium van het gemeentehuis Den Haag. Uit de evaluatie van New Voices I hebben we geleerd hoe dit aanbod te verrijken. Naast een strengere selectie zijn meer gastdocenten betrokken, waaronder Fotograaf des Vaderlands Marwan Magroun.

Daarnaast bedenken we na afloop een traject hoe de fotografen te integreren in het netwerk van fotografen. Hiervoor wordt in mei een netwerkbijeenkomst georganiseerd met Fotodok Utrecht en met ervaren fotojournalisten.

Succesfactor van de pilot was de intensieve begeleiding, zowel individueel als op groepsniveau. Dit hebben we uiteraard voortgezet.

Resultaat: Workshops voor fotografen

Sinds 2022 hebben we fotografen toegevoegd aan onze doelgroep. Hier hebben we in 2023 twee workshops voor gegeven. Bernard Kalu (fotograaf) verzorgde de workshop Visual storytelling. Nicole Robbers (v.h. chef beeldredactie NRC) gaf de workshop beeldredactie & werkveld fotografie:

Resultaat: Newsroom

De ontwikkeling van onderzoeksjournalistiek is de laatste jaren in een stroomversnelling gekomen door de introductie van nieuwe, ICT-gedreven onderzoeksmethoden zoals OSINT, data research en netwerkanalyses, maar ook doordat er meer externe financieringsmogelijkheden zijn gekomen voor onderzoeksjournalistiek. De laatste twintig jaar is het aantal onderzoeksjournalisten in Nederland en Vlaanderen verdubbeld naar zo'n 900 personen.

Wij denken dat onderzoeksjournalistiek, en dan met name cross-border collaborative journalism, kansen biedt voor de journalisten die wij begeleiden. Zij zijn door hun achtergrond bij uitstek internationaal georiënteerd en hebben doorgaans een internationaal netwerk. Werken in een omgeving waarin de voertaal Engels is, heeft daarnaast als voordeel dat zij niet hoeven te concurreren met journalisten die in hun Nederlandse moedertaal werken. De nieuwkomers hebben ook iets te bieden: internationale oriëntatie en diversiteit. Qua afkomst zijn er nauwelijks onderzoeksjournalisten die niet in Nederland of België zijn geboren

Met de voorbereiding van het intensieve leerwerktraject voor onderzoeksjournalisten is najaar 2023 begonnen. Vier Afghaanse onderzoeksjournalisten zijn geselecteerd. De Syrische onderzoeksjournalist en trainer Mais Kat is aangetrokken en er is een onderzoeksthema is gekozen Whitewashing the Taliban. Gedurende zes maanden werken de deelnemers twee dagen in de week aan een impactvolle publicatie en krijgen zij zes trainingen waarin zij leren over verschillende aspecten van onderzoeksjournalistiek. De Groene Amsterdammer en RTL Nieuws hebben al belangstelling getoond voor de toekomstige publicaties.

Resultaat Redactiebezoek RTL Nieuws

Ook het aanbod om je te oriënteren op de Nederlandse mediamarkt was succesvol. Dertig journalisten namen deel aan een redactiebezoek aan RTL Nieuws (er was zelfs meer interesse, maar dertig was het maximum). Adjunct-hoofdredacteur Dennis Luling gaf een presentatie over de werkwijze van RTL Nieuws, waarna de deelnemers een rondleiding kregen over de redactie.

Het meisje dat sprak als een volwassene

Zohreh zit in een Iraanse gevangenis omdat ze demonstreerde tegen de misdaden van ISIS. Ook in de gevangenis blijft ze zich verzetten tegen onrecht.

Toen Islamitische Staat in 2014 Kobani – een Koerdische stad in het noorden van Syrië – aanviel, werd op meerdere plaatsen in Iran gedemonstreerd tegen ISIS. Waarschijnlijk verwachtte niemand dat de Iraanse overheid hardhandig zou optreden tegen deze demonstraties. Tenslotte was de Islamitische Republiek van Iran een verklaard tegenstander van ISIS; Iran had troepen naar Irak en Syrië gestuurd om ISIS te bestrijden.

Toch werden, met name in de Koerdische gebieden, veel demonstranten opgepakt die zich uitspraken tegen ISIS. De Iraanse overheid vindt alle demonstraties die het niet zelf heeft georganiseerd illegaal. Zohreh werd gearresteerd tijdens een demonstratie in Teheran. De autoriteiten hielden haar drie maanden vast in eenzame opsluiting, waarna ze werd veroordeeld tot zeven jaar gevangenisstraf voor haar deelname aan de demonstratie.

Nahid, de zus van Zohreh, reisde naar de gevangenis gegaan om spullen te brengen die haar zus nodig had. Zohreh vroeg haar om de buitenwereld niets te vertellen over haar situatie in de gevangenis. Ze wilde niet dat de aandacht voor haar ten koste zou gaan van de aandacht voor andere gevangenen, die er soms slechter aan toe waren dan Zohreh. In de gevangenis organiseerde Zohreh verschillende culturele en maatschappelijke activiteiten, maar dit hield ze verborgen voor haar familie. Pas achteraf hoorde Nahid van vrijgelaten gevangenen hoe haar zus andere gevangenen ondersteunde en probeerde om hun problemen op te lossen.

Zelf wilde Zohreh geen bekendheid als politiek gevangene. Ze wilde dat de situatie van alle vrouwen in Iraanse gevangenissen zou verbeteren. Een keer protesteerde ze omdat een van haar celgenoten een contactverbod kreeg en niet met verlof mocht, terwijl haar dochter zwaargewond was na een aanrijding.

Daarnaast pleitte Zohreh vanuit de gevangenis bij nabestaanden om de moordenaars van hun familieleden te vergeven, zodat de daders geen doodstraf zouden krijgen. Ze vroeg aan

Nahid en haar vrienden om bij die families langs te gaan en namens haar met hen te spreken.

Fragment uit een serie van vijf artikelen over gevangenen in Iraanse gevangenissen, gepubliceerd in RFG Magazine, april 2023.

Reza Sardari (1975, Iran) is opgeleid als jurist. In Iran combineerde hij een baan als juridisch ambtenaar met journalistiek werk als freelanceverslaggever. Nadat hij in 2012 naar Nederland vluchtte, vervolgde hij hier zijn activiteiten als journalist en activist. Zijn opdrachtgevers zijn overwegend internationale Farsi-talige media en ngo's.

Conclusies

“Ik werkte in Kenia als tv-journalist en voor een radiostation. Ik werkte ook in Nigeria. Door RFG heb ik het Nederlandse media-ecosysteem leren kennen. Ik was achteraf naïef over de mogelijkheden om hier aan het werk te kunnen. Ik schreef voor De Groene Amsterdammer, deed een fellowship bij onderzoeksgroep Lighthouse Reports. Daarvoor werd ik fulltime betaald. Dat is nu net afgelopen. Nu heb ik een deeltijdbaan bij ZAM Magazine en werk ik freelance voor Lighthouse.

Ik heb echt de impact van onderzoeksjournalistiek ontdekt voor de gemeenschappen waarover ik schrijf. Ik geloof dat ik niet meer het dagelijkse nieuws zou willen verslaan, zoals vroeger. Mijn meerwaarde is dat ik toegang heb tot de zogenaamde onbereikbare gemeenschappen. Je hebt achtergrondinformatie en begrip van de complexiteiten. Het gaat om het creëren van nieuwsorganisaties waarin mensen met verschillende kennis en achtergronden samenwerken. Verder heb ik veel contacten. Wij zouden met onze kennis en ervaring ook Nederlandse buitenlandjournalisten enorm kunnen helpen.”

Halima Salat Barre. Sinds 2017 deel van het netwerk. Achtergrond: Keniaans-Somalisch.

We schreven een ambitieus plan voor 2023: de groei binnen een jaar verdubbelen en een organisatie opbouwen die dit aankan. Een waar transitieproces en de verdubbeling is in grote lijnen geslaagd. Soms overtreffen we onszelf en soms zullen de resultaten pas in 2024 zichtbaar zijn. Eerst wordt ingezoomd op de onderliggende succesfactoren van het transitieproces.

Concrete doelen

Aan de basis van de groei ligt het bedrijfsplan met concrete voornemens en die te realiseren in drie jaar tijd. De opgenomen streefcijfers zijn verdeeld over drie jaren en meetbaar.

Organische groei

De eerste jaren in het bestaan van RFG is ervaring opgedaan. Deze ervaringen en leerlessen zijn verzilverd in de plannen hoe de deelnemers te begeleiden. Het aanbod wordt uitgebreid op basis van pilots en bij gebleken succes opgenomen in de werkwijze.

Governance

Het bestuur heeft actief geadviseerd over en begeleidt de groei. Per speerpunt denkt een bestuurslid vanuit eigen specialisatie actief mee. De governance is

aangepast: voor alle diensten van RFG worden successievelijk projectplannen opgesteld met daarin doelen, resultaten, budget en planning. Per project is een medewerker verantwoordelijk, voortgang wordt besproken in driewekelijks werkoverleg en projectplannen worden goedgekeurd door het bestuur.

Financiële basis op orde.

Hoe hoog de doelen ook zijn, niets wordt ondernomen als er geen financiën tegenover staan. Zakelijk en financieel beheer heeft doorlopend de aandacht. RFG is financieel stabiel dan in de eerste vijf jaar van haar bestaan door de combinatie van projectsubsidies en meerjarige grotere bedragen voor de organisatie.

Geëxperimenteerd wordt met 'inverdienen'. Een opdracht voor een publicatie en een klein bedrag via Blendle werd verdiend. De winst zijn de opgedane inzichten hoe een structuur op te bouwen die dit in de toekomst mogelijk maakt.

Het effect van de uitbreiding van het aantal uren en de wijze van sturen is aantoonbaar. De support is verruimd wat betreft de 'losse' activiteiten waar mensen aan kunnen deelnemen. Deelgenomen werd aan nieuwe activiteiten zoals Kinoclub (140), twee workshops voor fotografen (20), een receptie met collega-journalisten (15). Dit jaar organiseerden we weer een redactiebezoek naar RTL-nieuws met 30 deelnemers. Tweehonderd bezoekers is, in vergelijking met andere jaren, meer dan een verdubbeling.

Het voornemen is om meer in resultaatgerichte leerwerktrajecten te denken. De individuele begeleiding door mentoren en mentee's is niet alleen gericht om te publiceren op RFG Magazine maar vooral te zoeken naar kansen bij kranten, bladen en platforms. Afgelopen jaar zijn hier de voorwaarden voor de individuele trajecten voor gecreëerd; nieuwe mentoren, aangepaste werkwijze en een redactiechef voor het Magazine. De echte oogst voor de individuele trajecten komt in 2024 omdat de chef-redactie in januari 2024 pas begon. Zij heeft expliciet de opdracht om het aantal en de kwaliteit van de publicaties te vergroten.

RFG Masters zet ook in op de combinatie van learning on the job: de combinatie van leren bij het maken van concrete producten zoals een tentoonstelling bij New Voices en spraakmakende onderzoeken bij Newsrooms.

Dankzij de verruiming van uren (van 8 naar 64) maakt dat er nu tijd was voor het onderhouden van externe contacten met partners, en investeren in naamsbekendheid onder ander door social media. Het werkt! Dat blijkt uit het aantal intakes dat spectaculair steeg van 15 naar 60. Mogelijk wordt RFG ook bekender omdat we de enige organisatie in Nederland zijn die gevluchte (foto) journalisten support richting de arbeidsmarkt. Deelnemers uit 15 verschillende landen wisten RFG te vinden waaronder iets meer dan de helft uit Jemen (16) en Syrië. (16) komen.

Aanhakend op het vorige punt. RFG kent een relatief kleine doelgroep (153 mensen in de pool) en heeft zelf ook beperkte mogelijkheden binnen de beschikbare 64 uur. Het is een bewuste keuze om passend bij onze kerntaak netwerkpartners te zoeken die de impact kunnen vergroten. Twee deelnemers volgden programma's bij Scholen voor Journalistiek. Het Fonds Bijzondere Journalistiek Trajecten biedt een onderzoeksjournaliste met een vluchtelingenachtergrond de kans een traineeschap te volgen bij RFG.

De NVJ (Vereniging voor Journalisten) steunt RFG, bijvoorbeeld bij het werven van nieuwe mentoren. Het resultaat? Een stand tijdens het Festival van de Journalistiek en een gratis advertentie in vakblad Villamedia. Meerdere ervaren journalisten hebben zich hierdoor aangemeld voor het mentorschap.

We zetten in op een kwaliteitsverbetering. Met de individuele begeleiding zijn we volop bezig. Onze collectieve programma's zijn nog niet uitgekristalliseerd. De eerste experimenten zijn uitgekristalliseerd op opgenomen in het vaste aanbod. denk aan het traject New Voices voor tien fotografen en de werkwijze tussen mentoren en mentee's. We hebben de eerste stappen gezet voor onze werk-leerproject Newsroom, met vier Afghaanse journalisten. Verder bieden we in 2024 voor het eerst een traineeship onderzoeksjournalistiek aan dankzij de samenwerking met Fonds BJP.

Samenvattend: In ogenschouw genomen dat de focus van 2023 op het transitieproces lag, is de groei in het aanbod dit jaar zeker positief te noemen. Immers naast het organiseren van de support werden bestuursleden en werknemers aangetrokken, netwerken uitgebreid, meer geïnvesteerd in communicatie en in het kader van de professionalisering methodieken beschreven.

We houden u op de hoogte van onze groei.

Maaïke de Graaff
Voorzitter bestuur RFG

Amsterdam 1-3-2024

Pakistan duwt ongedocumenteerde Afghanen massaal de grens over

In Torkham, bij de grensovergang tussen Pakistan en Afghanistan, is het al weken een drukte van jewelste. Dinsdag keerden 10.000 Afghaanse vluchtelingen die in Pakistan woonden terug naar hun land van herkomst, met kilometerslange files tot gevolg. De afgelopen maand gingen zo'n 140.000 mensen hen vooraf en de verwachting is dat nog vele Afghanen zullen volgen.

Aan de grensovergang ontfermt de Afghaanse vrijwilliger Javeed Hazrat zich samen met vijftien vrienden over de teruggekeerde vluchtelingen. 'Het voedsel dat we ingezameld hadden, hebben we aan zo'n 200 mensen uitgedeeld', zegt hij. 'We geven ook bloemen aan Afghanen die terugkeren naar hun vaderland.'

Naar eigen zeggen vragen veel vluchtelingen aan Hazrat of de veiligheidssituatie in Afghanistan inmiddels is verbeterd en of ze wel naar hun thuisland kunnen terugkeren. 'Ik antwoord hen dat Afghanistan weliswaar met economische problemen wordt geconfronteerd, maar dat ik verwacht dat die in de loop der tijd zullen worden opgelost', zegt hij.

Vluchtelingen die voor 1 november terugkeerden mochten maximaal 50.000 Pakistaanse roepies – zo'n 170 euro – en persoonlijke bezittingen mee naar hun thuisland nemen. Andere spullen, zoals vee en meubels, moesten ze achterlaten. Van vluchtelingen die nu nog worden opgepakt en gedeporteerd worden alle eigendommen afgenomen. Een minister van de Pakistaanse regering benadrukte bovendien dat er actie zal worden ondernomen tegen Pakistanen die onderdak bieden aan vluchtelingen.

Sinds het ultimatum van de Pakistaanse regering vindt er in het land een zware onderdrukking plaats tegen de Afghaanse vluchtelingen. 'Ze worden gearresteerd door de politie, geslagen en hun goederen, huizen en eigendommen worden in beslag genomen.' Ook is het voor Afghaanse vluchtelingen onmogelijk om een hotelkamer te reserveren in Pakistan, waardoor ze 's nachts buiten moeten slapen.

De talibanregering roept naburige landen op om de Afghaanse burgers als broeders te behandelen. Ze benadrukken dat niemand het recht heeft om geld of andere persoonlijke eigendommen af te nemen van terugkerende Afghanen. Ook vraagt de talibanregering zakenlieden en andere inwoners om teruggekeerde vluchtelingen te helpen met verhuizen en het aanbieden van onderdak, voedsel en andere zaken. Tot slot verklaren de taliban dat Afghanen die in het verleden het land hebben verlaten vanwege veiligheidsproblemen,

veilig naar Afghanistan kunnen terugkeren om hun leven opnieuw op te bouwen. Heel wat Afghaanse vluchtelingen twijfelen aan de oprechtheid van die woorden.

Het conflict tussen Pakistan en Afghanistan is ook onderwerp van gesprek in Nederland. Dat vertelt Naveed Kakar (38) in zijn woning in het Noord-Brabantse Boxtmeer. Van 2005 tot 2006 werkte hij als vertaler voor de Nederlandse strijdkrachten Uruzgan. Om die reden vluchtte hij twee jaar geleden voor de Taliban naar Nederland.

Kakar is afkomstig uit de Afghaanse provincie Kandahar, vlakbij de Pakistaanse grens. Hij vertelt dat grensverkeer in het verleden schering en inslag was: veel Afghanen reisden bijvoorbeeld voor medische doeleinden naar Pakistan. 'Boodschappen waren vaak goedkoper in Pakistan', zegt hij. 'Bovendien had je er een grotere kans op werk.'

Zo'n dertig familieleden van Kakar wonen al 30 jaar in Karachi, in het zuiden van Pakistan.

De meesten van hen hebben een eigen huis en een goed florerende handelszaak, maar toch stonden ze in het land nog steeds allemaal geregistreerd als vluchteling. Na de aankondiging van de Pakistaanse regering om de vluchtelingen te deporteren, vreest Kakar dat er weinig overblijft van het kapitaal dat zijn familie de afgelopen 30 jaar heeft opgebouwd.

Kakar legt uit dat zijn familieleden veel minder geld krijgen voor hun huizen en winkels die ze nu halsoverkop moeten verkopen dan de 500.000 Pakistaanse roepies waarvoor ze ze ooit hebben gekocht. Ook maakt hij zich zorgen over de economische situatie in Afghanistan, die zeer slecht is. 'In Afghanistan zullen zij met armoede geconfronteerd worden', zegt hij. 'Daarom wil ik internationale organisaties graag oproepen om het

Ghulamullah Habibi is een journalist uit Afghanistan die sinds 2021 in Nederland woont. In Afghanistan werkte hij als persfotograaf en verslaggever voor nationale en internationale opdrachtgevers.

Ken Lambeets is een Vlaamse journalist. Hij woont in Nijmegen, waar hij werkt als nieuwsredacteur voor universiteitsblad VoxNieuws.

Bijlage I

Pilot leerwerktraject Newsroom

Onderzoeksjournalistiek heeft zich in toenemende mate ontwikkeld tot een specialisme binnen de journalistiek. Die ontwikkeling is de laatste jaren in een stroomversnelling gekomen door de introductie van nieuwe, ICT-gedreven onderzoeksmethoden zoals OSINT, data research en netwerkanalyses, maar ook doordat er meer externe financieringsmogelijkheden zijn gekomen voor onderzoeksjournalistiek. Rondom onderzoeksjournalistiek is een geheel eigen infrastructuur ontstaan van opleidingen, symposia en fondsen.

Volgens een inventarisatie door de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) telde Nederland en Vlaanderen in 2022 zo'n 900 journalisten die zich op dat moment 'in meer of mindere mate' bezig hielden met onderzoeksjournalistiek.¹ Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van een eerdere inventarisatie uit 2002.

Een verwante ontwikkeling is de opkomst van internationaal opererende, onafhankelijke onderzoekscollectieven. Nederland speelt hierin als vestigingsplaats van onder meer de non-profits Bellingcat, OCCRP en Lighthouse Reports een voorname rol. Wat deze collectieven gemeen hebben, is dat zij zich richten op complexe, transnationale onderzoeken. Het onderzoek is vaak georganiseerd in thematische 'newsrooms' waarin teams van journalisten langere periode samenwerken aan een publicatie. De newsrooms kunnen in-house specialisten op het vlak van bijvoorbeeld OSINT of Woo-verzoeken bij het onderzoek betrekken. Per onderzoek wordt voor publicatie samenwerking gezocht met een mediapartner.

Wij denken dat deze werkwijze, cross-border collaborative journalism, kansen biedt voor RFG en voor de journalisten die wij begeleiden. De bij ons aangesloten journalisten zijn door hun achtergrond bij uitstek internationaal georiënteerd en hebben doorgaans een internationaal netwerk. Werken in een omgeving waarin de voertaal Engels is, heeft daarnaast als voordeel dat zij niet hoeven te concurreren met journalisten die in hun Nederlandse moedertaal werken.

¹ Alexander Pleijter en Michaël Opfgenhaffen, *Onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen anno 2022* (VVOJ, 2023).

Een ander voordeel van de newsroom-werkwijze is de taakverdeling binnen teams. Relatief nieuwe, 'technische' specialisaties als OSINT of datajournalistiek zijn interessant voor journalisten die het Nederlands of Engels niet als eerste taal hebben.

Omgekeerd denken we dat de bij RFG aangesloten journalisten de onderzoeksjournalistiek iets te bieden hebben. Niet alleen vanwege de internationale oriëntatie van de bij ons aangesloten journalisten, maar ook omdat de onderzoeksjournalistieke sector op dit moment weinig diversiteit kent. Uit de eerder aangehaalde VWOJ inventarisatie: "De diversiteit in de populatie van onderzoeksjournalisten is heel gering. [...] Qua afkomst zijn er nauwelijks onderzoeksjournalisten die niet in Nederland of België zijn geboren of van wie een van de ouders buiten Nederland of Vlaanderen is geboren."

Leer-werktraject

Onze ervaring met collectief leren, opgedaan in 2022 bij het maken van de tentoonstelling *New Voices*, is erg positief. De combinatie van het werken in een groep (empowerment) en het verbinden van leren aan een concreet eindproduct is voor deelnemers bijzonder motiverend.

Daarom willen we met een kleine groep van vier zeer gemotiveerde journalisten die in hun land van herkomst al enige ervaring hebben met onderzoeksjournalistiek.

Gedurende 6 maanden werken zij aan een journalistiek onderzoek dat moet leiden tot een of meerdere publicaties, bij RFG en bij mediapartners. Dit kost de deelnemers twee dagen per week.

De Newsroom is zoals gezegd een praktische leeromgeving. Als kader voor zowel het onderzoek- als de trainingscomponent van de Newsroom gebruiken we de methode van Story-Based Inquiry (SBI) die is ontwikkeld door Mark Lee Hunter.

Gedurende het project organiseren we een aantal sessies met externe deskundigen over specialismen binnen de onderzoeksjournalistiek, zoals OSINT, digitale tools, interviewtechnieken, storytelling en het doen van een netwerkanalyse.

We betrekken de deelnemers bij alle stappen van het proces, van het pitchen bij mediapartners tot aan het einde van het proces, het creëren van impact met de publicaties.

Tijdens het hoofdtraject organiseren we 6 trainingen met externe specialisten vragen bij voorkeur op redacties. We denken aan een online netwerkanalyse ten burele van BNR, een workshop Geolocation bij Lighthouse Reports of een sessie over online veiligheid voor journalisten bij OCCRP. In een eerste sessie willen we aandacht besteden aan digitale veiligheid - hoe kunnen we veilig online samenwerken en informatie delen?

Voor hun deelname aan het project ontvangen de deelnemers een vrijwilligersvergoeding en een reiskostenvergoeding.

Mediapartners worden betrokken bij het project; de Groene Amsterdammer en RTL Nieuws hebben belangstelling. We denken ook aan een partner voor publicatie in het Dari.

Kortom: De Newsroom is nadrukkelijk een leer-werkproject, wat betekent dat de deelnemers niet alleen werken aan het onderzoek (een impactvolle publicatie) , maar ook leren over de verschillende aspecten van onderzoeksjournalistiek. Deze twee doelen zijn even belangrijk. Als deze pilot een succes wordt, willen we de Newsroom opnemen als vast onderdeel van onze dienstverlening.

In de periode augustus-december 2023 zijn vier voorbereidende sessies georganiseerd, begeleid door de ervaren Syrische onderzoeksjournalist en trainer Mais Katt. De groep kreeg een korte introductie op de werkwijze van Story-Based Inquiry

Bijlage II

Inventarisatie Leerwensen bij doelgroep RFG

Uitgevoerd door journalist Michiel Zonneveld

Inleiding

RFG wil met deze inventarisatie leren van de kennis, ervaringen en inzichten van de mensen voor wie ze is zijn opgericht: de gevluchte (foto) journalisten die in Nederland of Europa in de media een plek willen veroveren. Dat gebeurt op een moment (2024) dat er binnen RFG wordt nagedacht over de verdere versterking van de organisatie en het netwerk (en is een proces dat gezien kan worden als een uitwerking van het Meerjarenplan 2023- 2025).

Voor deze inventarisatie is gesproken met tien vluchtelingen die sinds 2017 bij RFG betrokken zijn geraakt. Sommigen daarvan zijn intensief begeleid en hebben meegedaan aan programma's. Anderen zijn pas kort onderdeel van het netwerk. Het is natuurlijk slechts een kleine selectie uit de ruim 170 vluchtelingen in het RFG-netwerk. Toch levert het een goede aanvulling op de feedback die RFG dagelijks uit haar netwerk en van de vluchtelingen die als medewerker en bestuurder bij het werk van de organisatie betrokken zijn.

In de gesprekken stonden vier kernvragen centraal:

- Wat zien de respondenten als hun (verder te ontwikkelen en te benutten) meerwaarde voor Nederlandse (of Europese) nieuwsorganisaties?
- Welke inzichten bieden hun ambities en leervragen?
- Welke waarde heeft RFG voor hen gehad?
- Welke ideeën hebben ze als ervaringsdeskundigen voor de verdere ontwikkeling van RFG?

Respondenten:

De volgende leden uit het RFG-netwerk hebben we voor deze inventarisatie gesproken:

Somer Al Abdallah. Vanaf 2017 deel van het netwerk. Werkt voor de NTR ('Net in Nederland'). Liep stage bij de Volkskrant, werkte twee jaar bij RFG-magazine. Schrijft freelance voor o.a. De Groene Amsterdammer. Achtergrond: Syrisch.

Parisa Akbarzadehpoldi. Ruim 2 jaar deel van het netwerk. Doet traineeship Journalistiek Talent bij DPG-media. Is grafisch vormgever, illustrator, fotograaf en mensenrechtenactiviste.

Tot 2013 werkte ze in Iran bij een tv-zender en bij reclamebureaus als regisseur, fotograaf en graficus. Ontving in 2020 de prijs voor Rotterdamse Vrouw van het Jaar in de categorie Kunst & Cultuur. Achtergrond: Iraans

Ghenwa Alkabra. Is ongeveer een jaar deel van het netwerk. Volgde opleiding journalistiek in Antalya. Doet nu minor crossborderjournalistiek aan de Hogeschool Utrecht. Schreef voor RFG-Magazine. Achtergrond: Palestijns-Syrisch.

Bahman Azarmidkht. Vanaf 2019 deel van het netwerk. Schreef artikelen voor RFG-Magazine, Joop en Reporters Online. Werkte in Irak zeven jaar als Tv-journalist. Gaat aan de slag bij nieuwe Iraakse zender Kanaal 8. Achtergrond: Iraans- Koerdisch.

Naqiba Barakzy. Sinds 2023 deel van het netwerk. Journalistieke opleiding in Afghanistan (kon ze niet afmaken nadat Taliban aan macht kwam). Werkte in eigen land voor radio, TV. Werkte ook als auteur. Begint als deelnemer aan het Newsroom-programma. Achtergrond: Afghaans

Julie Nakzi. Sinds 2022 deel van het netwerk. Werkt als fotograaf en kunstenaar. Studeerde in Syrië en Hongarije aan de filmacademie. Exposeerde in kader van het programma New Voices. Achtergrond: Syrisch

Mehmet Firat Özgür. Sinds (zomer) 2023 deel van het netwerk. Werkte en werkt voor Turkse website. Achtergrond: Turks

Reza Sardari. Sinds 2020 deel van het netwerk. Opgeleid als journalist. In Iran naast baan als ambtenaar, deeltijd journalist. Heeft in Nederland advies- en onderzoeksbureau. Achtergrond: Iraans.

Halima Salat Barre. Sinds 2017 deel van het netwerk. Werkte onder andere in Kenia als Tv- en radiojournalist. Publiceerde in de Groene Amsterdam. Werkt als freelancer voor Lighthouse Reports en ZAM. Achtergrond: Keniaans-Somalisch.

Yaghoub Sharhani. Sinds 2020 deel van het netwerk. Werkt voor de Groene Amsterdammer en NTR ('Net in Nederland'). Bestuurslid RFG. Studeert aan de HVA-Amsterdam. Achtergrond: Iraans.

De voorlopige resultaten van de inventarisatie zijn verder voorgelegd aan en besproken met Maaïke de Graaff (voorzitter RFG), Rob Hartgers (projectleider RFG) en Olivier Nyirubugara (bestuurslid RFG en lector Media Theory aan de Erasmusuniversiteit).

Te benutten meerwaarde van gevluchte journalisten

- Een ander perspectief

Vrijwel alle respondenten benadrukken dat ze door hun achtergrond en ervaringen met een andere bril kijken. Ze hebben een bij Nederlandse journalisten ontbrekende kennis van de omstandigheden en de cultuur in de landen en de regio waar ze vandaan kunnen. Een van hen spreekt over voor westerse journalisten moeilijk te vatten culturele en maatschappelijke 'complexiteiten'. Sommigen benadrukken dat ook het feit dat ze gevlucht zijn, hen in staat stelt met een andere bril te kijken. Citaten:

- "Ik denk dat ik kan helpen de balans in de nieuwsvoorziening te vergroten."
- "Ik kan andere onderwerpen inbrengen en heb een dieper begrip van wat in het Midden-Oosten gebeurt."
- "Door de 3,5 jaar in een AZC ken ik het perspectief van vluchtelingen en van mensen die in een moeilijke situatie zitten."
- "Ik kan met mijn persoonlijke levensverhaal iets toevoegen."

- Taal en netwerk

Alle respondenten vinden dat hun diepe kennis van het land van herkomst van grote betekenis kan zijn. Daardoor hebben ze betere toegang tot geschreven bronnen, een beter begrip van audiovisueel materiaal en zijn ze in staat om mensen in hun eigen taal te interviewen waarbij ze culturele dimensies kunnen laten meewegen. Daarnaast beschikken ze over een voor de Nederlandse en Europese media complementair netwerk. Citaten:

- "Ik heb toegang tot de zogenaamd onbereikbare gemeenschappen."
- "Ik heb heel veel bronnen in Syrië."

- Persoonlijke kwaliteiten

In verschillende gesprekken komt naar voren dat de respondenten meer zijn dan een vluchteling. Namelijk journalisten die door hun persoonlijke kwaliteiten bijzondere betekenis hebben. Citaten:

- "Als je een goede schrijver en verteller nodig hebt, moet je mij hebben. Ik ben goed in staat literair schrijven en journalistiek met elkaar te verbinden"
- "Ik ben van waarde omdat ik heel goed met mensen kan omgaan, snel contacten leg en in een team kan werken. Ik ben een goede journalist met veel ervaring."

Ambities en (daaruit volgende) leervragen

- Verschillende ambities

De respondenten vormen een diverse groep met heel diverse dromen, plannen en verwachtingen. Sommigen dromen van een baan waarin ze als kunstenaar van hun werk kunnen leven. Anderen willen zich vooral als journalist verder ontwikkelen. Kortom: RFG heeft te maken met heel verschillende ambities. Citaten:

- "Ik wil heel graag financieel onafhankelijk worden"
- "Mijn droom is om een betere onderzoeksjournalist te zijn."
- "Ik wil filmwerk en werk als tekenaar combineren."
- "Het liefst word ik een fulltime Tv-verslaggever."

- De taal

Het grootste obstakel om in Nederland en (in mindere mate) Europese media aan de slag te gaan is de taal. Nederlands wordt een heel moeilijke taal gevonden. Een deel zegt daarom bezig te zijn beter Nederlands te leren. Citaten:

- "Vooral Nederlands schrijven is moeilijk."
- "Taal is de grootste uitdaging."

- Vertrouwd worden met de journalistieke mores

In verschillende gesprekken kwam het verschil in mores en gewoonten tussen de westerse journalistiek en die in hun land aan de orde. Er is een behoefte die te leren kennen of te ontwikkelen. Citaat:

- "Ik moet in Nederland op het gebied van journalistiek bijna alles opnieuw leren. In mijn geboorteland bestaat onafhankelijke journalistiek niet. Daar kon je altijd worden bedreigd door een van de milities en partijen als je een verhaal maakt. Je moet ermee leren omgaan dat je alles kan zeggen en schrijven. Ook moet je leren in je berichtgeving de balans te bewaren."

- Journalistieke vaardigheden

Bijna allen willen hun journalistieke vaardigheden verder ontwikkelen. Dat geldt ook voor degene die al veel ervaring hadden voor ze naar Nederland kwamen en/of een journalistieke opleiding hebben gevolgd. Termen die vallen zijn: multimediaal, cross-border en data-journalistiek. Citaten:

- "Waar ik vandaan kom wordt vaak nog old-school gewerkt. Je gaat met opschrijfboek op pad. Veel gevluchte journalisten zullen die behoefte hebben. De basics kennen ze wel. Maar de crux zijn de nitty gritty praktische tools."

- “Hier wil ik leren hoe je met multimedia-technieken kan werken. In Turkije was de focus op schrijven en research. In Nederland worden verder hogere eisen aan research gesteld.”

- De Nederlandse context

Sommigen laten weten de Nederlandse historische en politieke context te willen leren kennen. Op die manier zijn ze beter in staat voor Nederlandse media te werken. Citaat:

- “Ik wil meer leren over de Nederlandse politiek en geschiedenis. Bijvoorbeeld in een workshop die door een journalist wordt gegeven.”

- Ondernemerschap

De meeste respondenten verdienen met hun werk niet voldoende om van te leven. Mede omdat een vaste baan er voor een aantal niet inzit (en dit een schaars goed is in de mediawereld) is er behoefte meer te leren over ondernemerschap. Citaat:

- “Misschien zou RFG me kunnen helpen met ondernemerschap, hoe je jezelf verkoopt. Ik zou me daar zeker in willen ontwikkelen. Ik weet niet hoe je je werk op de Nederlandse markt moet verkopen.”

De waarde die RFG voor de vluchtelingen heeft gehad

- Psychologische waarde

Alle respondenten spreken waardierend over de persoonlijke aandacht die ze voelen en voelden. Die kreeg op heel verschillende manieren vorm: bij de intake en de persoonlijke begeleidingstrajecten. Binnen een programma als New Voices voor fotografen. Door de relatie met de mentoren, de ervaren mediaprofessionals met wie ze sparren. Citaten:

- “RFG is van grote psychologische betekenis geweest. Toen we in een AZC aankwamen waren we als gezin enorm depressief. Niet alleen vanwege het feit dat we vluchteling waren en moesten wachten, maar ook vanwege de Corona-periode.”
- “Door het contact met RFG kreeg ik het gevoel dat ik nog steeds een journalist ben. Dat is belangrijk want het leven in een AZC (Hardenberg) is moeilijk. Je gaat vergeten wie je bent, wat je deed voor je vluchtte. Je voelt je naar beneden zakken.”

- Onderdeel zijn van een community

Alle respondenten vertelden dat RFG hen het gevoel gaf onderdeel te zijn van een community. Het biedt gelegenheid om ervaringen uit te wisselen. Het draagt bij aan de eerdergenoemde psychologische meerwaarde van het werk van RFG. Citaten:

- “RFG gaf me een goed gevoel door de solidariteit die ik voelde.”
- “Mijn netwerk is vergroot, ook met andere gevluchte journalisten.”

- Onderdeel worden van een community met Nederlandse mediaprofessionals!

Voor hun professionele perspectief blijkt RFG de verbindingsschakel bij van een relatienetwerk met Nederlandse mediaprofessionals. Bovendien leerden ze zo de mediacultuur beter kennen.” Citaten:

- “Ik kon een aantal keer deelnemen aan redactiebezoeken aan verschillende media en redacties in Nederland. Ze hielpen me bij Joop binnenkomen.”
- “Door RFG heb ik het Nederlandse Media Ecosysteem leren kennen.”
- “Voor mij is de belangrijkste bijdrage van RFG dat de medewerkers en vrijwilligers ons in staat stelden om met invloedrijke mensen in contact te komen.”

- Concrete steun

De toegevoegde waarde zien ze verder natuurlijk in de concrete steun die ze door de begeleiding vanuit RFG. De meeste hebben dankzij RFG kansen gekregen zich met hun werk te manifesteren of een opleiding te volgen. Ze waarderen daarbij het gebruik van het RFG-netwerk van RFG en de mentoren/netwerk. In het gesprek werd regelmatig gesproken over het maatwerk dat werd geleverd zoals: het meezoeken naar financiële oplossingen (zoals reiskosten voor opleiding), tips over arbeidsmarkt en opleidingskansen. Citaten:

- “Ze hielpen met contact met Fonds BJP en Lighthouse Reports. Rob wees me op advertentie van ZAM (een netwerk en magazine dat zich richt op Afrika) en daar kon ik aan de slag.”
- “Het is heel fijn dat Rob advertenties stuurt voor parttime werk. Ook Aziz heeft dat al eens gedaan.”
- “Ik wilde meer over datajournalistiek leren. Dat was ook goed voor het onderzoek dat ik met mijn stichting deed naar de Iraanse verkiezing. Dankzij een samen met RFG aangevraagde subsidie van fonds BJP kon ik cursus volgen aan de Hoge School Utrecht.
- “RFG is heel belangrijk voor mij om dat ze me de weg wijst naar werk. Ik had daarom graag acht jaar eerder met RFG in contact gekomen. Ik heb het gevoel dat ik jaren verloren heb omdat ik wel zocht naar mogelijkheden, maar niemand me hielp. Het was geweldig dat iemand de tijd voor me nam en me wees op kansen en mogelijkheden.”

- Podium

RFG-Magazine is voor een deel van de respondenten het podium geweest waarop ze zich aan collega’s en mediaorganisaties presenteren. Die podiumfunctie hadden bijvoorbeeld ook de fototentoonstellingen New Voices. Citaten:

- “De tentoonstelling van New Voices in Nieuwspoort was heel bijzonder, ik kwam daar met invloedrijke mensen in contact. Ik exposeerde met New Voices ook in Utrecht.”
- “Ik kon twee artikelen in RFG-magazine publiceren. Ze hielpen met vertalen en begeleiden. Dat was heel goed voor mijn zichtbaarheid.”

- Teleurgesteld in?

De respondenten is ook gevraagd waarin ze teleurgesteld zijn door RFG. Eén klacht is eigenlijk een dilemma. Enerzijds waarderen ze de flexibiliteit toegankelijkheid van de programma's en activiteiten. Maar anderzijds hebben ze behoefte aan meer duidelijkheid over bijvoorbeeld leerdoelen en doelgroep. Verder vinden respondenten het jammer dat RFG niet groter is en RFG -Magazine niet meer lezers heeft. De grootste teleurstelling betreft niet RFG zelf, maar het gebrek aan kansen voor vluchtelingen bij mediaorganisaties. Eén respondent meldt dat sommige auteurs teleurgesteld waren dat ze niet werden betaald voor hun stuk in RFG Magazine. Citaten:

- “Ik begrijp niet waarom RFG-magazine weinig lezers heeft. Het zou bekender moeten zijn.”
- “Soms vond ik het lastig dat sommige mensen in het netwerk niet actief waren. En sommige mensen in AZC hadden hun focus niet op journalistiek.”
- “Toen ik voor RFG werkte waren auteurs teleurgesteld als ze niet werden betaald.”
- “Dit is geen kritiek op RFG: maar het lastige blijft dat werkgevers wel over diversiteit praten, maar in de praktijk meestal anders handelen. De mentaliteit in de media verandert niet. Na al jaren in de media gewerkt te hebben, heb ik nog steeds het gevoel dat onvoldoende benut wordt wat ik te bieden heeft. Je blijft een vreemdeling. ”
- “Het vinden van betaald werkt blijft lastig terwijl iedereen die ik spreek onder de indruk is van mijn portfolio. Ik ben natuurlijk blij dat ik bij (...) aan de slag kan. Maar ik heb ook dubbele gevoelens dat ik met mijn ervaring nog steeds als trainee moet beginnen.”

Suggesties voor versterking RFG

- De versterking van de netwerkfunctie

Veel suggesties kwamen neer op de versterking en vooral verbreding van de community. De netwerkborrels en andere contactmomenten worden erg op prijs gesteld. Maar nog belangrijker is de brugfunctie die RFG kan vervullen naar Nederlandse mediaprofessionals. Citaten/suggesties:

- “Het netwerk zou groter moeten worden. Ook onder foto- en grafisch journalisten.”

- “Kijk ook eens naar groep die uiteindelijk snel uit netwerk verdween. Vraag ze waarom?”
- “Misschien moet je meer ontmoetingen organiseren. En dan ook persoonlijke coffee-dates met mensen die in media werken, i.p.v. wij als vluchtelingen samen. Dat deden we met de NTR en dat was heel waardevol voor ons.”

- Scherper selecteren

De respondenten staan allemaal open voor netwerkborrels en andere social events, en vinden niet dat er hogere drempels moeten zijn voor de deelname. Wel worden er verschillende suggesties gedaan om de selectie voor (andere) activiteiten en programma's te verscherpen (een proces dat overigens al in gang is gezet). Een keer wordt gesuggereerd dat RFG beter moet gaan screenen. Citaten/suggesties:

- “Richt je meer op journalisten die in hun eigen land al serieus journalistiek werk hebben gedaan. Die kunnen dan wellicht later met die nieuwe ervaringen terugkeren naar hun land. Bovendien zijn die ook interessanter voor Nederlandse media. Je moet dan dus niet mensen selecteren die nog geen enkele ervaring hebben.”
- “Het is belangrijk het aanbod te differentiëren, zodat het meer is aangepast aan de uiteenlopende behoeftes. Er is een verschil tussen vluchtelingen die hier net zijn en anderen die hier al journalistiek werkzaam zijn en hulp willen om bijvoorbeeld hun artikelen geplaatst te krijgen.”
- “Je zou hopen dat RFG meer selectief kon zijn. Maar ik denk dat daar niet genoeg vluchtelingen zijn met een achtergrond als fotojournalist. Misschien moet je een workshop anders presenteren: dus niet als een die bedoeld is voor mensen met ervaring.”
- “Je moet meer doen aan screening. Vooral bij aanmeldingen van deelnemers uit landen met een Lange Arm van het regime.”

- Doelgerichter zijn

Sommige respondenten denken dat RFG effectiever zou zijn als explicieter werd wat het doel van RFG in het algemeen, en specifiek van de leertrajecten zijn. Citaten/suggesties:

- “Misschien moet RFG duidelijker moeten maken wat haar doel is. Het vervult natuurlijk een brugfunctie. Maar is het de bedoeling dat ze vluchtelingen betaald werk leveren? Of vooral om werkervaring op te doen?”
- “Er zou een vaste structuur moeten zijn waardoor voor iedereen die binnenkomt een plan is. Met doelstellingen wat je in bijvoorbeeld twee jaar bereikt moet hebben. Een soort persoonlijk ontwikkelingsplan. Met zo'n plan zorg je er ook voor dat de steun niet onbeperkt is.”

- Het aanbod verbreden

Veel suggesties kwamen neer op: meer en een breder aanbod. Voor een deel kwamen die suggesties al aan de orde in het stuk over de leervragen. Het gaat dan om de kans om journalistieke vaardigheden te leren, opgeleid te worden in ondernemerschap, et cetera. Overigens wordt daaraan enkele keren toegevoegd dat RFG dat lesaanbod niet altijd zelf in huis hoeft te hebben. Citaten/suggesties:

- “Het is belangrijk het aanbod te differentiëren, zodat het meer is aangepast aan de uiteenlopende behoeftes. Er is een verschil tussen vluchtelingen die hier net zijn en anderen die hier al journalistiek werkzaam zijn en hulp willen om bijvoorbeeld hun artikelen geplaatst te krijgen.”
- “Het is heel belangrijk dat er voor gevluchte journalisten een aanbod komt waarin je leert wat het verschil is in journalistiek werk hier en dat in hun eigen land.”
- “Je moet verschillende scenario’s aanbieden. Vaak moet je beginnen met taal. Denk aan Nederlands en Engels, dat is de grootste uitdaging.”
- “Ze kan ook nog meer kunnen bemiddelen richting bestaande cursussen.”
- “RFG hoeft niet alles te doen. Je zou bijvoorbeeld een traject, of traineeship op andere plek kunnen financieren of helpen met zoeken fondsen. Of je kan andere organisaties vragen voor de doelgroep een heel intense taal cursus te geven, voordat je verder met ze aan de slag kunt. Want taal is nu eenmaal de grootste belemmering.”

- De zichtbaarheid vergroten

In veel gesprekken kwam de wens naar voren dat RFG nog zichtbaarder moet zijn. Op die manier vinden vluchtelingen nog makkelijker de weg naar de organisatie en een nog beter podium voor journalistiek werk. Uit de gesprekken blijkt verder een deel de weg naar RFG via het internet te hebben gevonden, wat pleit voor een sterke online aanwezigheid. Ook de rol van ambassadeurs binnen organisaties die met vluchtelingen werken blijken van belang. Dit netwerk van ambassadeurs (binnen onder andere het COA, de NVJ, en Vluchtelingenwerk) wordt al versterkt. Citaten/suggesties:

- “Ik begrijp niet waarom RFG-magazine te weinig lezers heeft. Het zou bekender moeten zijn.”
- “Probeer meer te weten te komen over de lezers en potentiële lezers van RFG-magazine. Hoe kunnen we het bereik vergroten?”

- Losse suggesties:

- “RFG zou nog veel meer co-creatie van gevluchte journalisten kunnen stimuleren.”

- “RFG kan meer aandacht geven aan Traineeships en zou verder meer geschikte mentoren moeten vinden om aan gevluchte journalisten te koppelen
- “Verder zou de capaciteit natuurlijk groter moeten zijn. En ik weet niet of alle mentoren zo actief zijn. Het is belangrijk hen te activeren.”
- “Er moet door mediabedrijven meer naar talent worden gekeken. En minder naar achtergrond. Daarin zou RFG een rol kunnen spelen.”
- “Het belangrijkste is dat de RFG van een regering genoeg steun krijgt om te groeien.”

Bijlage III: Publicaties 2023

Titel	Auteur	Publicatiedatum	Publicatie elders
Wie is die Nederlander waar Wilders het over heeft?’	Somer al Abdallah	8/12/23	
De wraak op Frankenstein	Goran Trkulja	5/12/23	
Wat ik zag in Den Haag - Een essay over oorlog, vrede en Johannes Vermeer	Saadat Mousavi	29/11/23	
Het einde van hun leed, is het begin van vrede	Saadat Mousavi	10/11/23	
Redactiebezoek RTL Nieuws	Redactie	9/11/23	
Pakistan duwt ongedocumenteerde Afghanen massaal de grens over	Ghulamullah Habibi	7/11/23	<i>MO* Magazine</i>
Gevlucht uit Afghanistan: ‘Ik heb geen rust tot mijn familie ook veilig is’	Jalil Azad	31/10/23	<i>De Gooi- en Eemlander, Noordhollands Dagblad</i>
‘In Gaza hebben ze alleen zeewater om te drinken’	Ismail Sayed	20/10/23	
Ik blijf het leven omarmen	Sonia Azatyar	6/10/23	
‘Mijn moeder moest huilen toen ik vertelde dat ik journalistiek had gestudeerd’	Opoka Christopher p’Arop	2/10/23	Het voelde als thuiskomen’: Een terugblik op 25 jaar ONfile
‘Het voelde als thuiskomen’	Antonije Nino Zalica	22/9/23	Het voelde als thuiskomen’: Een terugblik op 25 jaar ONfile
Het was een verademing dat ik mijn beroep weer kon uitoefenen’	Antonije Nino Zalica	18/9/23	Het voelde als thuiskomen’: Een terugblik op 25 jaar ONfile
Literatuur is het anker van mijn leven’	Antonije Nino Zalica	11/9/23	Het voelde als thuiskomen’: Een terugblik op 25 jaar ONfile
KinoClub 3 September: Mijn vader, Nour en ik	Redactie	2/8/23	
Geboren uit tegenslag: het succes van Daffee dadelkoffie	Ghenwa Al-Kabra	12/7/23	
Zomeressay #3: Zal ik morgen afkeuren wat ik nu schrijf?	Huda Al-Attas	6/7/23	<i>Notulen van het Onzichtbare</i>
Zomeressay #2: Een wakkere droom	Saadat Mousavi	29/6/23	<i>Notulen van het Onzichtbare</i>
Zomeressay #1: Liefde voor het laagland	Ishmail Kamara	20/6/23	<i>Notulen van het Onzichtbare</i>
9 mei: New Voices in Utrecht	Redactie	22/5/23	
17 juni: Masterclass visual storytelling door Bernard Kalu	Redactie	20/5/23	
11 juni: KinoClub vertoning The Mindgame	Redactie	14/5/23	
Het Afrikamuseum van Tervuren is een tombe’	Oscar Delo	8/5/23	
Haar zus verdween op de Middellandse Zee: ‘Alles draaide ineens om dit verlies’	Judy Karajoli	23/4/23	<i>OneWorld</i>
Het meisje dat sprak als een volwassene	Reza Sardari	17/4/23	
Waarom overkomt ons dit?’	Ghenwa Al-Kabra	31/3/23	<i>Reporters Online</i>
Tussen hoop en hulpeloosheid	Tawfeeq Mousa	23/3/23	<i>NieuwWij</i>
2 April: KinoClub vertoont My Maysoon	Redactie	13/3/23	
Yahya is zijn vrienden in de gevangenis niet vergeten	Reza Sardari	7/3/23	
‘Als journalist moet je de cultuur en politiek van een land kennen’	Rob Hartgers	28/2/23	<i>Villamedia</i>
Open brief van een Arabische vluchteling aan Jacinta Ardern	Tawfeeq Mousa	21/2/23	
Eenogige vrouwen	Leila Saran	1/2/23	
Leven zonder spiegel	Reza Sardari	26/1/23	
‘Ik probeer de haat niet te voeden’	Rob Hartgers	20/1/23	
Mijn inburgeringsdiploma is het bewijs dan ik nog leef	Salwa Zaher	18/1/23	